

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului

Bp. 33 / 13.03.2025

Biroul permanent al Senatului

71 / 24.3.2025

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea
Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României**

Analizând **propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României** (b33/11.02.2025), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/888/17.02.2025 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D81/18.02.2025,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Modificările vizează redefinirea noțiunii de partide politice parlamentare, numărul de semnături necesare pentru susținerea candidaturilor, stabilirea datei alegerilor și înregistrarea alegătorilor în Registrul electoral.

2. Prin obiectul său de reglementare, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. a) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea prevederilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. La **pct. 1**, semnalăm că modificarea definiției noțiunii de partid politic parlamentar are consecințe asupra **componentei birourilor electorale**, aspect esențial al legislației electorale, caz în care ar putea deveni incidente recomandările **Comisiei de la Veneția** cuprinse în Codul bunelor practici în materie electorală, de evitare a modificării legislației electorale cu mai puțin de un an înainte de alegeri. Pe de altă parte, sunt admise **excepții de la regula de un an** dacă intervenția vizează remedierea unor probleme pe cale legislativă.

Punerea unei dispoziții în acord cu **deciziile Curții Constituționale** ar trebui să fie considerată o excepție acceptată, însă numai în măsura în care intervențiile se limitează la reglementarea aspectelor asupra cărora s-a pronunțat Curtea Constituțională, nu și a altor aspecte, care nu sunt conexe cu primele.

Prin Decizia nr. 418/2020, invocată în Expunerea de motive, Curtea Constituțională a constatat că sintagma „care au grup parlamentar propriu în cel puțin una din Camerele Parlamentului” din cuprinsul art. 2 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 370/2004 reprezintă un adaos nepermis la Constituție.

Prin urmare, pentru punerea în acord a dispoziției respective cu decizia de mai sus, este suficientă modificarea textului în sensul eliminării sintagmei care, potrivit Curții Constituționale, adaugă la Constituție.

Textul propus la pct. 1 pentru art. 2 alin. (1) lit. e) din actul normativ de bază nu mai include cerința deținerii unui grup parlamentar propriu în cel puțin una din Camerele Parlamentului pentru ca un partid politic să fie considerat „parlamentar” fiind, din această perspectivă, în acord cu decizia instanței de contencios constituțional, însă, în plus, extinde sfera noțiunii prin includerea în această categorie și a partidelor care nu au participat la ultimele alegeri parlamentare, dar la data începerii perioadei electorale au ca membri 7 senatori sau 10 deputați. În fapt, soluția propusă reia pe fond conținutul art. 118¹ alin. (1) din Legea nr. 208/2015. Menționăm însă că decizia menționată mai sus nu s-a referit la art. 118¹ alin. (1) ci la **art. 118 alin. (2)**, normă care, de altfel, a fost abrogată prin Legea nr. 91/2020. Art. 118¹ a fost introdus ulterior, prin Legea nr. 202/2020 și a extins sfera noțiunii de partid politic parlamentar, așa cum am menționat.

Prin urmare, soluția preconizată nu se limitează strict la punerea în acord a textului modificat cu decizia Curții Constituționale.

5. Distinct de observația de mai sus, analizând soluția de extindere a sferei noțiunii de partid politic parlamentar prin textul propus la **pct. 1** pentru **art. 2 alin. (1) lit. e)**, constatăm că în această categorie sunt incluse și partidele politice care **nu au participat** la ultimele alegeri parlamentare, dar au ca membri 7 senatori sau 10 deputați. Așadar, norma **exclde partidele politice care au participat la alegeri**, nu au întrunit pragul electoral pentru a obține mandate de senatori sau de deputați însă, ulterior alegerilor, au acceptat ca membri senatori sau deputați, **chiar dacă numărul lor este de cel puțin 7 senatori sau 10 deputați**. În schimb, un partid înființat ulterior alegerilor, care acceptă ca membri cel puțin 7 senatori sau 10 deputați, este considerat partid politic parlamentar, deoarece îndeplinește condiția de a nu fi participat la alegeri.

Prin urmare, soluția legislativă propusă este susceptibilă de încălcarea principiului egalității în fața legii, consacrat de **art. 16 alin. (1) din Constituție**, prin aceea că instituie un privilegiu pentru cetățenii care se asociază într-un partid politic înființat după alegeri în raport cu cetățenii asociați într-un partid politic înființat anterior alegerilor, care nu a obținut mandate în Parlament rezultate din alegeri, însă a primit în rândurile sale cel puțin 7 senatori sau 10 deputați.

Pe de altă parte, soluțiile preconizate sunt susceptibile de a institui un privilegiu în favoarea partidelor care au în rândurile lor un număr de membri având calitatea de senatori sau de deputați în raport cu partidele care nu au ca membri cel puțin 7 senatori sau 10 deputați. Avem în vedere faptul că respectivii senatori sau deputați au obținut mandatele candidând pe lista altor partide. Cetățenii nu au acordat votul uninominal unor candidați, ci întregii liste de candidați ai unui partid în considerarea programului politic al acelui partid. Reprezentativitatea parlamentară poate fi conferită unui partid numai de către cetățeni, prin votul acordat. Trecerea unor senatori sau deputați de la partidul pe listele căruia au fost aleși la un alt partid nu conferă reprezentativitate parlamentară noului partid, cu atât mai mult cu cât orientarea politică a acestuia poate fi fundamental diferită de cea a partidului pe lista căruia au candidat senatorii și deputații.

Menționăm că instituirea unui tratament diferențiat este posibil și chiar necesar în situații diferite. În schimb, în situații identice se impune

același tratament juridic. În situația analizată, un partid care nu a obținut mandate în urma alegerilor se află în aceeași situație, din perspectiva reprezentativității parlamentare, cu alte partide politice care nu au obținut mandate în urma alegerilor, indiferent de numărul și de calitatea de senator sau deputat a unora dintre membrii înscriși în partid ulterior alegerilor.

Prin urmare, criteriul aderării unui număr de senatori sau deputați la un partid pentru conferirea calității de partid politic parlamentar nu este unul obiectiv și rezonabil, având în vedere argumentele de mai sus.

Recomandă, reanalizarea soluțiilor legislative propuse.

6. La pct. 3, la textul propus pentru art. 5 alin. (2), sintagma „orice situație în care se impune reluarea procesului electoral pentru alegerea Președintelui României” nu este suficient de clară, fiind necesară menționarea situațiilor avute în vedere.

Distinct de această observație, este de analizat dacă termenul de 10 zile nu este prea scurt pentru fundamentarea soluțiilor preconizate. În plus, trebuie să se țină seama și de dispozițiile art. 65 alin. (1) din actul normativ de bază, potrivit căroră „Cel mai târziu în termen de 5 zile de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului privind stabilirea datei alegerilor, Guvernul stabilește prin hotărâre, la propunerea Autorității Electorale Permanente și a Ministerului Afacerilor Interne, programul calendaristic pentru realizarea acțiunilor necesare pentru alegerea Președintelui României, bugetul și cheltuielile necesare în vederea pregătirii, organizării și desfășurării scrutinului, precum și măsurile care trebuie luate de autoritățile publice centrale și locale pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor”.

PREȘEDINTE
Florin IORDACHE

București
Nr. 121/12.03.2025

L. nr. 370/2004

M. Of. nr. 887/29 sep. 2004

Lege pentru alegerea Președintelui României1. republicare cu
renumerotare

M. Of. nr. 650/12 sep. 2011

Lege pentru alegerea Președintelui României

2. modificări prin

L. nr. 76/2012

M. Of. nr. 365/30 mai 2012

Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010
privind Codul de procedură civilă*modifică, la 1 septembrie 2012, art. 6 alin.
(6), art. 25 alin. (2), art. 47 alin. (11) și (12),
art. 68 alin. (2) și (3)*

3. modificări prin

O.U.G. nr. 44/2012

M. Of. nr. 606/23 aug. 2012

Ordonanță de urgență privind modificarea art. 81 din
Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr.
134/2010 privind Codul de procedură civilă*prorogă termenul de intrare în vigoare a
Legii nr. 134/2010 până la 1 februarie 2013*

aprobată prin L. nr. 206/2012

M. Of. nr. 762/13 nov. 2012

4. modificări prin

L. nr. 187/2012

M. Of. nr. 757/12 nov. 2012

Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009
privind Codul penal*la data de 1 februarie 2014, modifică art. 15
alin. (3), art. 51 alin. (5), titlul cap. IV, art.
55 lit. n) și r), art. 64;
introduce lit. r') la art. 55***Dispune republicarea cu renumerotare**

(v. Decizia I.C.C.J. nr. 4/2014 - M. Of. nr. 434/13 iun. 2014)

5. modificări prin

O.U.G. nr. 4/2013

M. Of. nr. 68/31 ian. 2013

Ordonanță de urgență privind modificarea Legii nr.
76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010
privind Codul de procedură civilă, precum și pentru
modificarea și completarea unor acte normative conexe*prorogă termenul de intrare în vigoare a
Legii nr. 134/2010 până la 15 februarie 2013*aprobată cu modificări și
completări prin L. nr. 214/2013

M. Of. nr. 388/28 iun. 2013

6. modificări prin

L. nr. 214/2013

M. Of. nr. 388/28 iun. 2013

Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a
Guvernului nr. 4/2013 privind modificarea Legii nr.
76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010
privind Codul de procedură civilă, precum și pentru
modificarea și completarea unor acte normative conexe*aprobă cu modificări și completări O.U.G. nr.
4/2013*

7. modificări prin	O.U.G. nr. 4/2014 Ordonanță de urgență privind operaționalizarea Registrului electoral și pentru modificarea Legii nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European, precum și unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru Parlamentul European din anul 2014 aprobată prin L. nr. 263/2021	M. Of. nr. 111/13 feb. 2014 <i>modifică art. 7, art. 8, art. 10, art. 11, art. 32 alin. (2), art. 55 lit. e)</i>
8. modificări prin	O.U.G. nr. 45/2014 Ordonanță de urgență privind modificarea și completarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României aprobată prin L. nr. 265/2021	M. Of. nr. 475/27 iun. 2014 <i>modifică art. 2 alin. (1) lit. d), art. 5 alin. (1), art. 12 alin. (3), art. 17 alin. (1) lit. f), art. 21 alin. (3), art. 27 alin. (1), art. 32 alin. (2), art. 43 alin. (4), art. 44 alin. (4), art. 66 alin. (5), art. 70 alin. (5);</i> <i>introduce lit. e) la art. 2 alin. (1), alin. (5¹) la art. 21, lit. b¹) la art. 24 alin. (4), alin. (3¹) la art. 27, alin. (4) și (5) la art. 45, alin. (5¹) și (5²) la art. 66, alin. (3¹) la art. 67;</i> <i>abrogă art. 10 alin. (2), art. 11;</i> <i>sintagma "formațiuni politice reprezentate în Parlament" se înlocuiește cu "partide politice parlamentare"</i> M. Of. nr. 1065/8 nov. 2021 Dispune republicarea cu renumerotare
9. modificări prin	L. nr. 148/2019 Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în materie electorală	M. Of. nr. 617/25 iul. 2019 <i>modifică art. 4 alin. (2), art. 5 alin. (1), titlul secțiunii 1 de la cap. II, art. 7, art. 8, art. 9, art. 10, art. 21, art. 22 alin. (1), art. 23, art. 24, art. 27 alin. (1), art. 43 alin. (10), art. 44, art. 45 alin. (2), art. 46, art. 47, art. 48 alin. (1) lit. c), art. 49 alin. (5), art. 50 alin. (3), art. 55 lit. r¹), art. 56 alin. (1), art. 56 alin. (2) lit. a), art. 65, art. 66 alin. (5), art. 67, art. 70 alin. (1) și (2), art. 71, sintagma „copiile de pe listele electorale permanente” se înlocuiește cu sintagma „listele electorale permanente”, iar sintagma „tabele electorale” se înlocuiește cu sintagma „liste electorale suplimentare”, sintagma „tabelul prevăzut la art. 9 alin. (1)” se înlocuiește cu sintagma „lista electorală suplimentară”, iar sintagma „tabelul prevăzut la art. 9 alin. (2)” se înlocuiește cu sintagma „extrasul din listele electorale”, sintagma „Ministerul Administrației și Internelor” se înlocuiește cu sintagma „Ministerul Afacerilor Interne”, sintagma „pază înarmată” se înlocuiește cu sintagma „paza personalului structurilor Ministerului Afacerilor Interne”;</i> <i>introduce alin. (6) la art. 1, art. 44¹, alin. (1¹) la art. 45, art. 45¹, art. 49¹, alin. (1¹) la art. 69;</i> <i>abrogă art. 12, art. 51 alin. (5) și (6)</i> Dispune republicarea cu renumerotare
10. modificări prin	O.U.G. nr. 64/2019	M. Of. nr. 746/12 sep. 2019

Ordonanță de urgență privind modificarea și completarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României și modificarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, precum și unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru Președintele României din anul 2019

*modifică art. 2 alin. (1) lit. d), art. 2 alin. (2) și art. 23 alin. (2)-(4);
introduce alin. (4¹)-(4⁴) la art. 23, alin. (2¹) la art. 40 și alin. (2¹) și (2²) la art. 67*

11. admisă excepție de D.C.C. nr. 418/2020
neconst. prin

M. Of. nr. 612/13 iul. 2020

Decizia nr. 418 din 18 iunie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 2 alin. (1) lit. e), ale art. 4 alin. (2) și ale art. 27 alin. (2) lit. c) teza finală din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, precum și ale art. 118 alin. (2) din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

sintagma „care au grup parlamentar propriu în cel puțin una din Camerele Parlamentului” din cuprinsul art. 2 alin. (1) lit. e)

12. modificări prin

L. nr. 265/2021

M. Of. nr. 1065/8 nov. 2021

Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 45/2014 privind modificarea și completarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României

aprobă O.U.G. nr. 45/2014

13. completat prin

L. nr. 196/2022

M. Of. nr. 668/4 iul. 2022

Lege privind completarea art. 28 din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României

introduce alin. (2) la art. 28

14. modificări prin

L. nr. 125/2024

M. Of. nr. 414/7 mai 2024

Lege pentru modificarea art. 5 alin. (1) din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României

modifică art. 5 alin. (1)